

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa Mikkeli

Liikenne- ja viestintäministeriön vastaus Etelä-Savon valmiusjohtoryhmälle liittyen mobiiliverkkojen kehittämistä koskevaan vetoomukseen

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää Etelä-Savon valmiusjohtoryhmää yhteydenotosta ja jaamme näkemyksenne toimivien matkaviestinverkkojen välttämättömyydestä sekä kansalaisten että elinkeinoelämän näkökulmasta koko yhteiskunnassa. Liikenne- ja viestintäministeriössä ja Liikenne- ja viestintävirasto Traficomissa ollaan tietoisia matkaviestinverkon kuuluvuusongelmista erityisesti Itä-Suomen alueella ja kaikki saadut yhteydenotot ja palautteet otetaan vakavasti. Traficom tekee yhteistyötä teleyritysten kanssa ja käynnissä on myös teleyritysten valvontaan liittyviä toimenpiteitä.

Suomessa viestintäverkko-yhteydet ja -palvelut ovat sekä kansallisesti arvioituna että kansainvälisessä vertailussa pääsääntöisesti laadukkaat ja kattavat. Uudet verkkoteknologiat, kuten 5G, ovat edellisiä teknologiasukupolvia tehokkaampia, ympäristöystävällisempiä ja turvallisempia. Nopeat 100 Mbit/s latausnopeuteen yltävät mobiiliverkot ovat hyvin saatavilla suurissa asutuskeskuksissa ja niiden lähialueilla. Maaseutumaisilla alueilla voi olla edellä mainitun nopean matkaviestinverkon katveita asutuilla alueilla ja niiden läheisyydessä.

Teleyritykset ovat sulkeneet 3G-verkot vuoden 2024 loppuun mennessä. Vapautuvat taajuudet otetaan uudempien, tehokkaampien ja nopeampien teknologioiden (4G ja 5G) käyttöön. Teleyritysten päätöksiin 3G-verkkojen alasajosta on vaikuttanut verkoissa liikkuvan datan vähäinen määrä (noin prosentti mobiiliverkoissa liikkuneesta datamäärästä). Näin ollen taajuudet eivät ole olleet tehokkaassa käytössä. Verkkotoimiluvat ovat teknologianeutraaleja, eli teleyritykset ovat olleet vapaita käyttämään mitä tahansa teknologiaa kyseisillä taajuuksilla.

Traficom valvoo 3G-verkkojen alasajoa ja siirtymistä uusiin teknologioihin. Traficom valvoo, että teleyritykset ottavat veloitteidensa mukaisesti 3G-verkoilta vapautuvat taajuudet viivytyksettä uudempien teknologioiden käyttöön. Traficom selvittää parhaillaan, miten teleyritykset ovat ottaneet 3G-verkoilta vapautuneita taajuuksia 4G- ja 5G-verkkojen käyttöön. Taajuuksien ottaminen 4G/5G -käyttöön edellyttää teleyrityksiltä verkkomuutoksia, jotka vievät jonkin aikaa. Uudempien teknologioiden käyttöönotossa voi olla yrityskohtaisia aikataulueroja.

Traficom vastaanottaa ilmoituksia käyttäjien kuuluvuusongelmista sekä valvoo teleyritysten toimenpiteitä jokaisen asiakasyhteydenoton osalta. Jokaiseen yhteydenottoon reagoidaan. Traficom toimittaa teleyrityksille tiedot kuuluvuusongelmista, ja asettaa määräajan selvityspyyntöön vastaamiseksi jokaisen kuuluvuusongelmista kärsineen asiakkaan tilanteen osalta. Traficomien asiakaspalvelu on vastaanottanut noin 150 asiakasyhteydenottoa joulukuuhun 2024 mennessä. Suomessa on käytössä yli 9,2 miljoonaa matkaviestinverkon liittymää, joten yhteydenottojen määrää ei voida pitää erityisen suurena. Traficom on tehnyt pistemäisesti kuuluvuusmittauksia asiakasyhteydenottojen perusteella.

Traficom on ratkonut viestintäverkkojen saatavuuteen liittyviä ongelmia mm. hyvinvointialueiden ja kuntien kanssa. Virasto on tehnyt matkaviestinverkon kuuluvuuden mittauksia 21.-23.10.2024 välisenä aikana niillä Etelä-Savon maakunnan alueilla, joilta virastoon tuli yhteydenotot Rantasalmen kunnalta ja hyvinvointialueelta. Mittauksilla selvitettiin matkaviestinverkkojen saatavuutta ja puhelujen ja laajakaistayhteyksien toimivuutta. Mittaustulosten mukaan yleisempää kuuluvuusongelmaa ei alueella ole havaittavissa, viestinnän peruspalvelut eli puhelin- ja laajakaistayhteydet pääsääntöisesti näyttäisivät alueella toimivan. Yksittäisiä heikomman kuuluvuuden ongelmapaikkoja haja-asutusalueilla kuitenkin löytyi ja näitä on ratkottu yhteistyössä teleyritysten kanssa.

Sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa (917/2014) säädetään myös niin sanotusta yleispalveluvelvoitteesta, jonka perusteella kaikilla on oikeus saada tietyt kohtuuhintaiset ja toimivat viestinnän peruspalvelut (puhe- ja laajakaistaliittymä 5 Mbit/s) kotiinsa tai yrityksen toimipisteeseen. Yleispalvelu on tarkoitettu niin sanotuksi viimesijaiseksi viestintäyhteyksien turvaverkoksi. Ensisijaisesti yhteydet pyritään toteuttamaan markkinaehtoisesti. Liikenne- ja viestintäministeriö on käynnistänyt sähköisen viestinnän palveluista annetun lain esitöissä (HE 98/2020 vp) sekä valtioneuvoston asetuksen (888/2021) esitöissä suunnitellulla tavalla lakimuutosten seurantahankkeen, jonka tavoitteena on tarkastella myös nykyisen yleispalvelusääntelyn toimivuutta.

Hätäpuheluiden toiminta ei ole riippuvainen yksittäisestä verkkoteknologiasta, eikä hätäpuheluiden toimivuudessa ole havaittu ongelmia 3G:n alasajon myötä. Teleyritykset ovat velvollisia huolehtimaan siitä, että käyttäjät saavat puhelimitse, tekstiviestillä sekä muulla hätäkeskustoiminnasta annetussa laissa (692/2010) säädetyllä tavalla yhteyden maksutta yleiseen hätänumeroon 112. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom voi antaa tarkempia määräyksiä säädetyn velvollisuuden täyttämiseksi välttämättömistä teknisistä toimenpiteistä. Mikäli oman teleyrityksen verkkoa ei ole saatavilla, hätäpuhelu toimii muiden saatavilla olevien matkaviestinverkkojen kautta.

Traficom on tiivistänyt yhteydenpitoaan teleyritysten kanssa kuuluvuusongelmien ratkaisemiseksi ja kiinnittää erityistä huomiota siihen, miten 3G-taajuusalueita otetaan käyttöön uudemmille 4G/5G-teknologioille. Traficom kannustaa olemaan yhteydessä virastoon ja toimittamaan tarkat tiedot kuuluvuusongelmista haasteiden ratkaisemiseksi. Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää Etelä-Savon valmiusjohtoryhmää kattavasta selvityksestä kuuluvuusongelmista alueella.

Sabina Lindström

Osastopäällikkö, ylijohtaja